

P. Franz Xaver Sellemond SSS

OBNOVENÉ ODPUSTKY

Útěcha a pomoc zemřelým.

Překlad Miloslav Chrást, 1999

Předmluva k 3. rozšířenému vydání

Dlouho před II. Vatikánským koncilem si, dnes již zemřelý, otec **Franz Xaver Sellemond SSS** dal práci se shromažďováním různých odpustků do malé brožurky a nabídl je tak osobní zbožnosti věřících. Nazval to jednoduše: „**Přítel ubohých duší**“, neboť tak chtěl pomoci duším zemřelých. Po nové úpravě odpustkové praxe v katolické církvi II. Vatikánským koncilem obstaral nové vydání pod titulem „Obnovené odpustky – průvodce k niternosti, útěcha zemřelým, přítel ubohých duší.“ Nejednalo se o „žádný překlad latinské odpustkové knihy, ale o malého pomocníka k osvětlení a ocenění nových ustanovení o odpustcích.“ (z předmluvy autora)

Ve středu nové odpustkové praxe již nestojí zadostiučinění za hříchy, ale obnova křesťanského života ve věrném naplňování denních povinností plynoucích z povolání a v neposlední řadě v naplňování lásky k Bohu a bližnímu. V popředí již nestojí množství, ale kvalita modliteb a činností.

Bliženská láska se nemá vztahovat jen k žijícím, ale i k zemřelým.

Velká poptávka po této brožurce nás vedla k třetímu vydání, ačkoli autor již odešel „do domu Otcova“. Také toto vydání bylo mezitím již několik let rozebráno a tak Vám dnes předkládáme další vydání. Bylo v několika maličkostech vylepšeno, aniž by byl opuštěn smysl originálního textu. Vylepšení byla nutná především kvůli vývoji jazyka, písma a stavby vět. Citáty z Písma byly převzaty ze „Společného překladu“ z roku 1979, (do češtiny pak většinou z ekumenické bible – pozn. překl.) a jednotlivé modlitby a texty písní z „Gotteslob“ roku 1975. Starší lidé, hlavní odběratelé, budou především potěšeni trošku větším písmem.

Budiž zde také vyjádřen dík všem, kteří se poznámkami a kontrolou podíleli na přepracování této brožurky. Kéž obsah této brožurky podnítl hlubší křesťanský život, přispěje k pevnějšímu spojení s Bohem a bližními ve službě

jednoty a k útěše zemřelým, tak bude námaha nového vydání bohatě odměněna. Kéž si nalezne cestu k srdcím mnoha čtenářů.

Meran, Slavnost Matky Boží Marie, 1. ledna 1986

P. Josef Wenger SSS
Provinciál

Poznámka na úvod

Předkládaná odpustková knížečka nemá být překladem nové úřední latinské odpustkové knihy, ale malým pomocníkem k osvětlení a ocenění nových ustanovení o odpustcích. (viz kapitola 6)

Byla by škoda, kdyby tolik let po tom, co Církev zveřejnila nová ustanovení o odpustcích, zůstávalo toto téma pro věřící nadále neznámým a kdyby také požehnání pramenící z nové odpustkové praxe zůstávalo Božím lidem nevyužité.

Tak, jak to odpovídá přání Církve několikrát vyjádřenému v odpustkové knize, chce tato předkládaná brožurka přispěchat na pomoc také zemřelým, neboť i církev sama přistoupila k udílení odpustků v touze pomoci právě těmto ubohým duším.

Přesto je prvním cílem obnovené odpustkové praxe zvnitřnění křesťanského života všedních dnů. Stálé cvičení v bratrské lásce také jistě přispívá k zvnitřnění (oduševnění), stejně jako stálá cvičení této bratrské lásky k našim trpícím bratřím v místě očišťování.

Tak si tato brožurka chce znovu vysloužit jméno „Přítel ubohých duší.“

Autor

1. Odpustek, průvodce k niternosti.

a) Od II. Vatikánského koncilu zažila odpustková praxe katolické církve hlubokou proměnu. V návaznosti na ducha koncilu nejde již v odpustcích v první řadě o vymožení odpuštění trestů za hříchy, ale především mají být odpustky nápomocny k obohacení obnoveného křesťanského života.

Odpustky mají proto být dosažitelné především pro vpravdě křesťanské smýšlení, snažení a jednání v každodenním životě a v povolání: Skrze dokonalé naplňování povinností z něho plynoucích v duchu v pravdě křesťanském; skrze úsilí o setrvání v Boží lásce a skrze činnou lásku k bližním, ale také skrze dobrovolné pokání v duchu odříkání i dovolených věcí. Proto od nynějška Církev nabízí odpustky především jako podnět (motivaci) a zároveň odměnu takových usilovných snah. Neboť úsilí o ctnost má mnohem větší cenu, než holé zmírnění časných trestů za hříchy: Ovoce každého cvičení v ctnostech má věčnou hodnotu.

Jako míra odpustků může posloužit tato zásada: Skrze konkrétní odpustek může být dosaženo takového zmírnění časných trestů za hříchy, jakou v sobě zahrnuje činnost, s tímto odpustkem spojená, obětní sílu. Čím dokonalejší je tedy činnost sama, tím větší je také míra odpustků propůjčených církví. A tato skutečnost má tedy věřící vybízet nejen k přinášení modliteb a činností spojených s odpustky, ale také (a snad především) k jejich co nejdokonalejšímu provedení.

b) V průběhu posledních desetiletí počet nově zavedených odpustků obzvlášť mohutně a rychle vzrostl, to s sebou ale přineslo také skutečnost velikého poklesu ceny odpustků v očích věřících. Také jednoduchost, snadnost získání jednotlivých odpustků, především úplných, přispěla k jejich podceňování – zcela podle zásady: „Co nic nestojí, za nic nestojí.“ Zredukování počtu odpustků, stejně jako stupňování požadovaných podmínek má přispět k opětovnému upevnění správného oceňování odpustků.

c) Míra a velikost odpustku byla v dřívější praxi vždy uváděna v počtu dnů (např. 300 dnů) nebo let (7 let) – podle praxe pokání v ranném údobí církve. To ale často vedlo k nedorozuměním a omylům a neslo to stopu materiálních obchodů, čemuž se církev chtěla bezpodmínečně vyhnout. Proto je v nové praxi oceňování jednotlivých odpustkových činností nemateriální a neměřitelné.

d) Příležitostí k nepochopení a přehánění byla také možnost získat úplné (dokonalé) odpustky vícekrát denně. Proto se často dívalo více na to KOLIKRÁT, než JAK a tak bylo také zanedbáváno správné splnění předepsaných podmínek, takže nadále není možné získat dokonalý odpustek vícekrát (za den). Získání dokonalého odpustku, jak známo, je vyloučeno každým i všedním hříchem. Podle nové odpustkové praxe lze tedy získat už pouze jeden úplný odpustek za den!

S tímto novým omezením počtu dokonalých odpustků na jediný za den je vyňat takzvané odpustky „Toties-Quoties“, jenž s sebou nesly především povrchnost v plnění odpustkových modliteb a činností. Samozřejmě nesmíme opomenout, že k neustálému opakování odpustkových činností vedl často i opravdový zápal věřících.

e) Také počet modliteb a činností obdařených odpustky chce Církev v nových ustanoveních snížit. Ponechány byly jen modlitby výjimečného významu – ať vzhledem k obsahu nebo starobylosti – a činnosti výjimečné aktuálnosti v dnešním čase. Samozřejmě takto budou „obdarovány“ především modlitby spojené s propůjčením odpustků, jak bude ještě jednotlivě zmíněno.

f) Nauka o odpustcích sama nedošla žádné změny, změnilo se pouze propůjčování odpustků a praxe hodnocení. Opatřena mocí „svazovat a rozsvazovat“ a jako správkyně duchovního pokladu získaného Kristem, Marií a všemi svatými, má Katolická církev právo rozdělovat odpustky pro blaho věřících a k růstu Kristova království. Proto také Církev v každém čase smí měnit a přizpůsobovat odpustkovou praxi duchu doby.

2. Všeobecná ustanovení o odpustcích

(převzato z: *Enchiridion indulgentiarum, Řím 1868*)

- a) Odpustek je odpuštění časného trestu od Boha za hříchy, odpuštěné již co do viny. Odpuštění získává řádně disponovaný věřící po splnění stanovených podmínek skrze činnost církve, která jako služebnice vykoupení autoritativně rozděljuje a přivlastňuje z pokladu zadostiučinění Krista a svatých (CIC, kán.992).
- b) Odpustek je částečný nebo plnomocný podle toho, zda osvobozuje z časného trestu z části nebo úplně. (2) *poznámka 1*
- c) Nikdo nemůže přivlastnit odpustek jinému žijícímu (3).
- d) „Každý věřící může získat částečné nebo plnomocné odpustky buď pro sebe nebo je může přivlastnit na způsob přimluvy zemřelým.“ (ubohým duším). (4)
- e) Poskytnutí nedokonalého odpustku bude nadále nazýváno „částečný odpustek“, bez dalšího uvedení jeho míry. (viz. dříve například 300 dní; 7 let atd.) (5)
- f) Věřící křesťan, jenž způsobem odpovídajícím daným ustanovením (minimálně s dokonalou lítostí) vykoná činnost obdařenou částečným odpustkem, bude navíc od církve obdařen stejnou mírou zmírnění trestu za hříchy, jako již on získal touto činností samou: Zmírnění trestu bude tedy církví zdvojnásobeno (6).
- g) V případě, že byl osobní činností věřících získán odpustek, odpadá účast na osobních, reálných a místních odpustcích z dřívějšíka. (7)
- h) Odpustky propůjčené určitému svátku je možné získat v den, na který připadá jeho vnější slavení. (17)
- i) Jsou-li konkrétnímu dni propůjčené odpustky, k jejichž získání je nutná návštěva kostela, může být vykonána již od poledne předchozího dne až do půlnoci dne, jemuž jsou odpustky propůjčeny. (18)
- j) Věřící, jenž u sebe zbožně nosí předmět (křížek, růženec, škapulíř, minci,...) posvěcený zplnomocněným knězem, získává denně částečné odpustky. Je-li ale předmět posvěcen samotným papežem nebo biskupem, je věřícímu, jenž jej zbožně nosí, ve svátek apoštolů Petra a Pavla propůjčen plnomocný odpustek, pokud se v tento den navíc pomodlí vyznání víry. (19)
- k) Předmět spojený s odpustky ztrácí tuto účinnost, dojde-li k jeho prodeji (20).
- l) Církev ve své péči o zemřelé věřící jim chce zvláštním způsobem přispěchat na pomoc každou mešní obětí. Všechna ostatní privilegia, dříve s ní spojená, jsou ale zrušena (21).
- m) (Kán. 996: § 1:) Jen ten je schopen získat odpustky, kdo je pokřtěn, není vyobcován z církve a je ve stavu milosti, alespoň na konci vyplnění předepsaných úkonů. (§ 2:) Aby však ten, kdo je schopný, je skutečně získal,

musí mít alespoň úmysl je získat a vykonat v předepsaném čase a stanoveným způsobem přikázané úkony ve shodě se zněním udělení.

n) Plnomocný odpustek může být získán jen jednou denně. (Výjimku tvoří odpustky umírajícím při udělování pomazání nemocných, ačkoli umírající již v tom dni jednou plnomocný odpustek získal.) Částečné odpustky mohou být získány vícekrát denně, není-li v konkrétním případě stanoveno jinak (24).

o) Je-li plnomocný odpustek spojený s kostelem nebo kaplí, je k jeho získání nutná zbožná návštěva tohoto kostela (kaple) s modlitbou Otče náš a Vyznáním víry. To platí i pro „Portiuncula“ odpustky. (25).

p) K získání plnomocných odpustků je vždy nutné vykonat činnost s nimi spojenou a splnění obvyklých podmínek (svatá zpověď, přijímání a modlitba na úmysl papeže). Mimo to je nutná svoboda od lpění na jakémkoli, i lehkém hříchu. Pokud nejsou spojeny všechny tyto podmínky, je možné získat pouze částečné odpustky (26).

q) Obvyklé tři podmínky pro získání plnomocných odpustků mohou být splněny více dní před nebo po vykonání činnosti (či modlitby) s odpustky spojené; přesto je patřičné nejméně přijímání a modlitbu na úmysl papeže vykonat ve ten stejný den.

r) Svatou zpověď stačí vykonat jedenkrát pro více odpustků. Svaté přijímání a modlitbu na úmysl papeže je ale nutné vykonat pokaždé, když věřící chce získat plnomocné odpustky. (18)

s) Jako modlitba na úmysl papeže postačuje Otče náš a Zdravas Maria; přesto může být vykonána také jiná oblíbená modlitba (29).

t) Omezení plnomocných odpustků na jediný za den se vztahuje také na tzv. „Toties-Quoties“ odpustky. (30)

u) Je-li někdo k určité činnosti zavázán z jiného důvodu, nemůže již toutéž činností získat odpustky, pokud není výslovně stanoveno jinak. Přesto může získat odpustky, je-li odpustková modlitba vykonána jako posvátné pokání (Litanie,...) (31).

v) Modlitba spojená s odpustky může být vykonána v jakémkoli jazyce, je-li překlad církevně schválený (32).

w) Odpustky je možné získat, i když je odpustková modlitba zaměněna za jinou, nebo když věřící pozorně sleduje, když se ji modlí (předmodlívá) někdo jiný (33).

x) Zpovědník může jednotlivým věřícím změnit činnosti spojené s odpustky, stejně jako podmínky pro jejich dosažení, není-li ze spravedlivých důvodů možné, aby tento věřící splnil vše v obvyklé formě.

y) Biskup může svým věřícím umožnit získat odpustky bez aktuální zpovědi nebo přijímání, pokud tyto nejsou žádným způsobem, nebo jen s velikými obtížemi možné zajistit (diaspora...), v takovém případě postačuje dokonalá lítost a předsevzetí, doplnit zpověď a přijímání, jakmile to jen bude možné. (35)

z) Němí mohou získat odpustky, jsou-li přítomni na veřejných odpustkových modlitbách, pokud během společné modlitby zbožně pozvednou ducha k Bohu. Jedná-li se o soukromé modlitby, postačuje, pokud tyto pronesou v duchu, naznačí znamením nebo pouze sledují očima (36).

3. Nové způsoby získání částečných odpustků

Pro lepší pochopení

Trojím, spíše všeobecným způsobem propůjčování odpustků chce Církev věřící pozvat a táhnout, aby svým každodenním životem v povolání, v rodině, ve společnosti, ve fabrice... usilovali stále víc a víc o svatost a dokonalost: Skrze časté pozvednutí mysli k Bohu uprostřed práce, námah a starostí; skrze skutky lásky pro trpící spolubratry (služba lásky, materiální nebo duchovní pomoc); konečně pak také dobrovolným zříkáním se i dovolených věcí (půst od jídla, televize, zábavy...).

Takový duchovní stav pro lidskou slabost není něco všedního. Přece o to má ale Boží lid neustále usilovat. Propůjčování odpustků má tedy věřící povzbudit k horlivosti a vést je stále více k dokonalosti. Proto není odpustky odměněn každý jednotlivý čin naplňování povolání, ale pouze takový, který při plnění povinností vychází ze skutečně křesťanského srdce a přitom alespoň vzhledně vzhůru k Bohu střelnou modlitbou nebo zvoláním (s díkem, prosbou, radostí, důvěrou apod.) – ať už slovy nebo jen v duchu.

Takové úsilí je odměňováno nejen růstem v milosti a zásluhách, ale také velikým zmírňováním (či odpouštěním) časných trestů za dřívější chybné kroky (hříchy) – a to budiž také zmíněno – takto horlivý věřící se také může zříci získaných odpustků, aby tak přispěchal na pomoc zemřelým.

Právě toto trojí rozdělení odpustků zcela odpovídá duchu evangelia a učení II. Vatikánského koncilu.

A.

Částečného odpustku věřící křesťané dosáhnou, když během práce ve svém povolání, v protivenstvích všedního života pozvednou v pokorné důvěře svého ducha k Bohu a přitom – třeba jen v srdci – skrze nějakou střelnou modlitbu - vyjádří vnitřní stav své odevzdanosti.

Toto zvolání může být známou střelnou modlitbou nebo právě vyvstalou, vyjádřenou vlastními slovy.

V dodatku budou shromážděny střelné modlitby ze staré odpustkové knihy.

Takové, stále opakované střelné modlitby nám připomínají slovo Páně: „Ježíš jim řekl skrze podobenství (o přísném soudci), aby se neustále modlili a nepřestávali.“ (Lk 18,1) – „Bděte a modlete se, abyste se nedostali do pokušení.“ (Mt 26,41) - „Mějte se na pozoru, aby... vás onen den nepřekvapil... Buďte bdělí a prostě v každý čas...“ (Lk 21,34.36)

A apoštol národů: „Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí.“ (Řím 12,12) – „Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite k slávě Boží.“ (1Kor 10,31) – „...v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte...“ (1 Sol 5,17-18).

Také II. Vatikánský koncil neustále vybízí k pravému křesťanskému duchu: „Všichni křesťané se tedy den co den budou stále více posvěcovat v podmínkách, povinnostech a okolnostech svého života i jejich prostřednictvím, jestliže všechno přijímají s vírou z rukou nebeského Otce, spolupracují s Boží vůlí a také ve své časné službě projevují všem tu lásku, kterou Bůh miloval svět.“ (LG 41)

B.

Částečného odpustku věřící křesťané dosáhnou, pokud v duchu víry nasazuje sám sebe nebo svá dobra (např. hmotný majetek) v milosrdné službě bratřím trpící nedostatkem a nouzí.

Skrze takto propůjčené odpustky bude křesťan veden, aby se podle příkladu a příkazu Pána Ježíše Krista hojně a horlivě cvičil ve skutcích lásky a milosrdenství.

Přesto ale nebudou všechny skutky milosrdenství obdařeny odpustky, ale pouze ty, jenž budou provedeny „ve službě bratřím trpícím nouzí“ – jak obstarání jídla a oděvu pro tělo, tak výchova, vyučování, nebo útěcha pro duši.

Pán v evangeliu říká: „...Byl jsem hladový, a nasýtili jste mne; žíznul jsem a dali jste mi napít;... Cokoli jste učinili jednomu z mých nejmenších bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25,35.40) – „Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem! Jako jsem já miloval vás, tak se i vy navzájem milujte“ (Jan 13,34).

A apoštol Pavel říká: „Bůh sám vás vyučil, jak se máte mít mezi sebou rádi“ (1 Sol 4,9). – A svatý Jan píše: „Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí - jak v něm může zůstat Boží láska?“ (1 Jan 3,17).

A koncil učí: „Protože činy lásky a milosrdenství představují vynikající svědectví křesťanského života, musí apoštolská výchova vést i k uskutečňování takových činů, aby se věřící už od samého dětství učili soucítit se svými bratry a v nouzi jim velkodušně pomáhat.“ (O apoštolátu laiků - AA 31/c)

C.

Částečného odpustku věřící křesťané dosáhnou, pokud si něco dovoleného a jim příjemného odeprou v duchu pokání.

Tato třetí nabídka odpustků má křesťany podnítit, aby ovládali své vášně a své tělo drželi na uzdě a připodobňovali se tak chudému a trpícímu Kristu. (viz. Mt 8,20)

Odřikání ale bude účinné pouze tehdy, když bude spojené s láskou – podle slov papeže Lva Velikého: „Učiňme z našeho odřikání cvičení ctností: Umrťování postícího se ať vede k sycení chudých!“

Cvičení dobrovolného pokání se církvi jeví velmi důležité, proto - jako protiváhu ke zjednodušení postní praxe v dnešní době – jasně ukazuje žádoucnost postu.

Ke ctnosti odřikání praví Pán: „Všem pak řekl: "Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne“ (Lk 9,23). – „...pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete" (Lk 13,5).

A Pavel píše: „... jestliže však mocí Ducha usmrcujete hříšné činy, budete žít... jsme dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy“ (Řím 8,13.17).

Koncil říká: „V různých způsobech života a povoláních uskutečňují jedinou svatost všichni lidé, kteří jsou vedeni Božím Duchem, jsou poslušni Otcovu hlasu, klanějí se Bohu Otci v duchu a pravdě a následují Krista chudého, pokorného a nesoucího kříž, aby si zasloužili účast na jeho slávě“ (LG 41).

4. Výběr modliteb a činností spojených s odpustky.

Kromě těchto tří všeobecných cest, kterými se dá dosáhnout odpustků budou propůjčením odpustků vyznamenány ještě určité modlitby a činnosti, zčásti z důvodu jejich úctyhodné tradice, zčásti pak pro jejich nutnost a nenahraditelnost v dnešní době.

Modlitby a práce spojené s odpustky budou v následujícím textu zvlášť vypočítány, aby tak byla naznačena jejich výjimečnost.

Z dřívějšího odpustkového seznamu byly pro svou velikou důležitost zachovány některé činnosti. Při tom ale byly provedeny také některé změny.

Jestliže některá modlitba (růženec...) nebo činnost spojená s odpustky může být vhodným způsobem rozdělena, a když není možné vykonat ji celou, bude odměněna odpovídající částí z propůjčených odpustků (částečnými odpustky).

V následujícím textu následuje praktický výběr modliteb a činností spojených s odpustky, které jsou vhodné pro každodenní „použití“.

Modlitby spojené s plnomocnými odpustky

Růženec

Plnomocný odpustek bude propůjčen každému, kdo se růženec pomodlí v kostele (nebo veřejné kapli), v rodině, řeholním společenství nebo náboženském spolku. V jiných, než zde jmenovaných případech budou propůjčeny částečné odpustky.

Podmínky pro získání plnomocného odpustku (mimo třech obvyklých – zpovědi, přijímání a modlitby na úmysl papeže):

Pět tajemství růžence musí následovat bezprostředně po sobě (bez přerušení).

S ústní modlitbou je spojeno rozjímání růžencových tajemství.

Při společné modlitbě růžence musí ten, kdo se předmodlívá, obvyklým způsobem uvést do rozjímání jednotlivých tajemství. Při soukromé modlitbě stačí, když během modlitby jsou tajemství v tichosti rozjímana. (48)

Pobožnost křížové cesty

Plnomocný odpustek bude propůjčen za vykonání křížové cesty.

Podmínky:

Křížová cesta musí být vykonána právoplatným způsobem

Musí obsahovat 14 zastavení. Vyobrazení utrpení Páně přitom není podmínkou.

Projítí křížové cesty (14 zastavení). Téma a forma je na volném uvážení. Přesto je záhodno, prorozjímat všechna jednotlivá zastavení.

Pokud při veřejné pobožnosti nemohou všichni účastníci kráčet křížovou cestou aniž by to rušilo, pak postačí, pokud od zastavení k zastavení půjde ten, kdo pobožnost vede.

Ti, kdo se z vážných důvodů nemohou účastnit na křížové cestě, (nemocní, pohybově postižení...) mohou získat plnomocné odpustky, pokud se nejméně půl hodiny věnují četbě a rozjímání o Kristově utrpení. (63)

Modlitba před vyobrazením Ukřižovaného.

Každý pátek během postní doby získají plnomocné odpustky věřící, kteří po svatém přijímání rozjímavě vykonají následující modlitbu před vyobrazením Ukřižovaného (ať už obrazem nebo křížem):

„Hled', dobrý Ježíši. Před Tvou tváří se vrhám na kolena a v hloubce srdce Tě pokorně prosím: vtiskni mému srdci živoucího ducha víry, naděje a lásky; pravou lítost nad mými hříchy a pevnou vůli se polepšit. S vroucí účastí a hlubokou bolestí hledím na Tvých pět ran a uvažuji při tom, co o Tobě předpověděl prorok David: „Probodli mé ruce i nohy, spočítali všechny mé kosti.“
Během ostatních dní roku budou za tuto modlitbu propůjčeny částečné odpustky. (22)

Činnosti spojené s plnomocnými odpustky

Adorace před Nejsvětější svátostí:

Kdo se nejméně půl hodiny bude klanět před Nejsvětější svátostí – také pokud je uzavřena ve svatostánku – získává plnomocný odpustek (za obvyklých podmínek). Částečné odpustky budou propůjčeny za kratší návštěvu a krátkou adoraci (3).

Návštěva patriarchálních basilik v Římě:

Plnomocné odpustky budou propůjčeny za zbožnou návštěvu jedné ze čtyř hlavních římských basilik (Basilika svatého Petra, Svatého Pavla za hradbami, Panna Maria Sněžná – „Santa Maria Maggiore“, Lateránská basilika).

V den titulárního svátku basiliky

Jednou ročně v libovolný den (soukromá pout’)

Při každé nařízené slavnosti. (11)

Papežské požehnání:

Věřící křesťan, jenž zbožně přijme papežské požehnání „Urbi et orbi“ – i při jeho televizním nebo rádiovém přenosu – získává plnomocný odpustek. (12)

Biskupové mohou věřícím své diecéze třikrát ročně udělit papežské požehnání, které je spojeno s plnomocnými odpustky. Tyto odpustky mohou získat i diecézané, kteří se ze závažného důvodu nemohou fyzicky účastnit liturgie, ale sledují posvátné úkony prostřednictvím rozhlasu nebo televize (dekret z 13.12.1985).

Návštěva hřbitova

Věřící, jenž navštíví hřbitov a zbožně se pomodlí za ubohé duše, získává následující odpustky:

od 1. do 8. listopadu plnomocné;

ostatní dny v roce částečné.

Uctívání kříže na Velký pátek

Věřící křesťané o Velkém pátku získají plnomocné odpustky, pokud se zúčastní veřejné bohoslužby a políbí kříž (17).

Během Eucharistického kongresu:

Plnomocné odpustky budou propůjčeny věřícím, kteří se zbožně zúčastní závěrečné bohoslužby Eucharistického kongresu (23).

Za exercicie

Kdo se vykoná nejméně třídní exercicie, získává plnomocný odpustek.

Odpustky umírajícím (i bez účasti kněze!)

Církev propůjčuje umírajícím plnomocné odpustky, pokud:

není-li možno sehnat kněze, který by udělil svátost posledního pomazání a apoštolské požehnání, a tím udělil plnomocné odpustky;

jestliže se umírající „během svého života pravidelně modlil“;

jestliže je umírající ve stavu milosti posvěcující (přinejmenším skrze dokonalou lítost – či předříkávání slov lítosti před umírajícím!)

tři obvyklé podmínky k dosažení plnomocných odpustků mohou být „prominuty“, pokud se umírající „během svého života pravidelně modlil nějaké modlitby“;

tento odpustek „v hodině smrti“ může být získán, ačkoli umírající v ten den již jednou plnomocný odpustek získal (28).

Za užívání posvěcených předmětů

Kdo zbožně nosí předmět posvěcený papežem nebo biskupem (medailku, křížek, růženec, škapulíř), může v den slavnosti Petra a Pavla získat plnomocný odpustek. Kromě obvyklých podmínek se ale musí ještě pomodlit vyznání víry.

Je-li předmět platně posvěcený normálním knězem, bude za jeho zbožné nošení propůjčen částečný odpustek.

Závěrečná slavnost misí

Kdo při konání (lidových) misí vyslechne nejméně jedno kázání a bude se účastnit slavení závěrečné mše svaté, může získat plnomocný odpustek (41).

Slavnost prvního svatého přijímání

Kdo sám slaví první svaté přijímání, nebo se účastní na farní slavnosti prvního svatého přijímání, získává plnomocný odpustek (42).

Primice

Plnomocný odpustek bude propůjčen primiciantovi při slavení jeho první mše svaté, stejně jako věřícím, kteří se této slavnosti zbožně zúčastní, bude-li mše slavena slavnostním způsobem (43).

Slavení kněžského jubilea

V den 25., 50. nebo 60. výročí kněžského svěcení bude jubilantovi propůjčen plnomocný odpustek, pokud přitom obnoví slib věrně vykonávat povinnosti svého povolání (49).

Četba Písma svatého

Kdo se nejméně půl hodiny bude s úctou náležitějí bohoslužbě slova věnovat četbě Písma svatého (podle způsobu „lectio divina“ – duchovního – rozjímavého čtení), získává plnomocný odpustek (za obvyklých podmínek).

Za kratší čtení Písma jsou propůjčeny částečné odpustky (50).

Návštěva farního kostela

Plnomocný odpustek získá ten, kdo zbožně navštíví farní kostel:

v titulární svátek kostela (poutní slavnost)

2. srpna („Portiunkula“).

Tyto odpustky mohou být získány i v jiný den pevně stanovený diecézním biskupem (65).

Ke třem obvyklým podmínkám je třeba se ještě během návštěvy kostela pomodlit Otče náš a Vyznání víry.

O svátku všech svatých (2.listopadu)

Plnomocný odpustek přivlastnitelný jen ubohým duším (v očištění) bude propůjčen v tento den při návštěvě kostela (či veřejné kaple).

Tyto odpustky mohou být s povolením místního biskupa mohou být získány také v neděli předcházející nebo následující svátku všech svatých. (Modlitby Otče náš a Vyznání víry - v kostele – spolu s obvyklými třemi podmínkami.) (67)

Návštěva klášterního kostela v den svátku zakladatele

Plnomocné odpustky budou propůjčeny za zbožnou návštěvu klášterního kostela (nebo kaple) v den svátku zakladatele příslušného řádu (či kongregace.)

K obvyklým třem podmínkám přibývá znovu Otče náš a Vyznání víry během návštěvy kostela.

Obnovení křestních slibů

Plnomocný odpustek bude propůjčen každému, kdo při slavení Velikonoční noci (vigilie) obnoví své křestní

závazky. Stejně tak, pokud svůj křestní slib obnoví v den jeho výročí.

Částečné odpustky budou propůjčeny za každé obnovení křestních slibů (70).

Pozn.: Obvyklé tři podmínky (zpověď, přijímání, modlitba na úmysl papeže) jsou předepsané pro získání každého plnomocného odpustku, i když o tom není v jednotlivých člancích zmínka.

C) Modlitby spojené s částečným odpustkem:

- **Znamení kříže**
- **Vzbuzení tří božských ctností**
- **Apoštolské vyznání víry**
- **Te Deum – Bože, chválíme tebe**
- **Veni, Creator Spiritus – Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý**
- **Přijď Duchu Svatý**
- **Děkujeme ti**
- **Litanie**
- **Tantum ergo**
- **Adoro te devote – Klaním se Ti vroucně**
- **Duše Kristova, posvět' mně!**
- **Odpočinutí věčné dej zemřelým, Pane**
- **Magnifikat**
- **Memorare**
- **Salve Regina**
- **Pod ochranu tvou**
- **Anděl Páně**
- **Vnitřní modlitba**
- **Modlitby za kněžská a řeholní povolání**
- **Oslava svatých**
- **Modlitba ke svatému andělovi strážnému**
- **Večerní modlitba**

a) **Znamení kříže**

se slovy: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen (55).

b) **Vzbuzení tří božských ctností**

Můj Bože! Věřím v tebe, protože jsi neomylná Pravda.

Můj Bože! Doufám v tebe, protože jsi nekonečné Milosrdenství.

Můj Bože! Miluji tě, protože jsi nejvyšší Dobro nejvíc hodné lásky.

Můj Bože! Z lásky k tobě lituji všech svých hříchů.

(nebo delší verze z českého kancionálu č.19.)

Věřím všechno, co vtělený Bůh Ježíš Kristus učil, co hlásali apoštolové a co učí Kristova církve. V této víře chci žít a umřít.
Bože, rozmnož mou víru.

Doufám v tebe, můj Bože, - že mi odpustíš hříchy, udělíš mi svou milost a zachováš mě navěky. Můžeš to dát: jsi všemohoucí. Chceš to dát: jsi dobrotivý a milosrdný. A skutečně to dáš: vždyť jsi to slíbil a jsi svému slovu věrný. Bože, upevni mou naději.

Miluji tě, Bože, protože jsi můj dobrotivý Otec. Miluji tě nadevšecko, protože jsi nejvyšší Dobro, Krása a Štěstí – a jsi hoden mé veškeré lásky. Miluji své bližní a v nich miluji tebe. Bože, rozněcuj mou lásku.

c) Apoštolské vyznání víry:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho; jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem, ukřižován umřel i pohřben jest; sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých; vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího; odtud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný. Amen

(kancionál č.002)

d) Te Deum – Bože, chválíme tebe (60)

K soukromé pobožnosti: (Kancionál č.061)

Bože, tebe chválíme, tebe, Pane, velebíme.
Tebe, věčný Otče, oslavuje celá země.
Všichni andělé, cherubové i serafové,
všechny mocné nebeské zástupy bez ustání volají:
Svatý, Svátý, Svátý, Pán, Bůh zástupů,
plná jsou nebesa i země tvou vznešenou slávou.
Oslavuje tě sbor tvých apoštolů,
chválí tě veliký počet proroků,
vydává o tobě svědectví zástup mučedníků;
a po celém světě vyznává tvá církev:
neskonale velebný, všemohoucí Otče,
úctyhodný Synu Boží, pravý a jediný,
božský Utěšiteli, Duchu Svátý.
Kriste, Králi slávy, tys od věků Syn Boha Otce;
abys člověka vykoupil, stal ses člověkem a narodil ses
z Panny;
zlomil jsi osten smrti a otevřel věřícím nebe;

sedíš po Otcově pravici a máš účast na jeho slávě.
Věříme, že přijdeš soudit, a proto tě prosíme:
přispěj na pomoc svým služebníkům,
vždyť jsi je vykoupil svou krví;
dej, ať se radují s tvými svatými ve věčné slávě.
Zachraň, Pane, svůj lid, žehnej svému dědictví,
veď ho a stále pozvedej.
Každý den tě budeme velebit
a chválit tvé jméno po všechny věky.
Pomáhej nám i dnes,
ať se nedostaneme do područí hříchu.
Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi.
Ať spočine na nás tvé milosrdenství,
jak doufáme v tebe.
Pane, k tobě se utíkáme, ať nejsme zahanbeni na věky.

Zpívaná verze: (Kancionál č.932)

Bože chválíme tebe, Pane, moc tvou velebíme, kterou zná
zem i nebe, všem tvým skutkům se divíme; když se vše
v světě mění, ty sám zůstáváš bez proměny.

Vše, co jen chválit může, cherubové, serafové, chválí tě,
velký Bože, nebe, země zástupové, ode všech jsi nazýván:
Svatý, Svatý, Svatý Pán.

Svatý Pán, Bůh Sabaoth (zástupů), Svatý, jenž řídí
národy, jenž pomáhá z béd a psot. Nebe, zem, povětří,
vody plné jsou cti, chvály tvé, neb vše tvoje dílo je.

Apoštolů slavný sněm a proroků řad veliký posílá
v plesání svém k trůnu vroucí díky; kolik je mučedníků,
tolik je chvalořečníků.

Po všem okrsku země tobě, Otče, velcí, malí, když jsou
tvé svaté plémě, vděčně prozpěvují chvály, vzdávají čest i
Synu na trůnu sedícímu.

Těž i Duchu Svatému, který svatá naučení uděluje
každému a v smutku je utěšení, lid křesťanský se klaní,
všude jeho chvála zní.

Ty, Otce věčný Synu, vtělil ses, sestoupiv z nebe, chtě smazat naši vinu vydals na smrt kříže sebe; milost jsi nám vydobil, od hříchu osvobodil.

Tebou je všem, kdo věří, nebes brána otevřena, s důvěrou kdo k tobě zří, zastáncem tě u Otce má. Že přijdeš svět souditi, máme mít vždy v paměti.

Bud' milostiv dětem svým, požehnej dědictví svému, ved' nás světlem nebeským a povyš až k trůnu svému, ať tě, plní vděčnosti, chválíme na věčnosti.

Přispěj zatím k pomoci drahou krví vykoupeným, chraň a braň je svou mocí, přičti ke svým vyvoleným; po časném pak bloudění, přived' nás ke spasení.

To bud' naše snažení: tebe a tvé jméno vzývat, čest a díkůčinění po všechny dny tobě zpívat. Rač od hříchů chránit nás jak dnes, tak po všecken čas.

Pane, smiluj, smiluj se, bud' s námi tvé požehnání; oč prosíme, staniž se podle našeho doufání. Kdo v tě doufá samého, neopustíš žádného.

K: Dobrořečme Otci i Synu i Duchu Svatému. (Aleluja.)

L: Chvalme a vyvyšujme ho navěky. (Aleluja.)

K: Pane, vyslyš mou modlitbu.

L: A mé volání přijď k tobě.

K: Modleme se: Bože, tvé milosrdenství je nezměrné a tvá dobrotivost jako nevyčerpatelný poklad; vzdáváme díky tvé velebnosti za udělené dary a prosíme, abys nás neopouštěl a připravil k budoucím odměnám. Skrze Krista, našeho Pána.

L: Amen.

e) **Veni, Creator Spiritus – Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý (61).**

Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý, k nám a navštiv myslí našich chrám, z výsosti nebes zavítej, do duší nám svou milost vlej.

Tys utěšitel právem zván, tys dar, jenž Bohem věčným dán, zdroj živý, láskyplný dech, tys posvěcení myslí všech.

Ty sedmi darů studnice, prst Otcovy jsi pravice, tys Bohem přislíbený host, ty dáváš ústům výmluvnost.

Rač světlo v mysli rozžehnout, vlij do srdcí nám lásky proud, našeho těla slabosti zhoj silou svojí milosti.

Dál nepřítel zapuzuj a duši pokuj uděluj, ať vždycky pod vedením tvým vyhnem se vlivům škodlivým.

Nauč nás Boha Otce znát a Syna jeho milovat a v tebe, Duchu Svatý, zas důvěrovati v každý čas.

(Kancionál č. 423)

f) Přijď Duchu Svatý,

naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky.

K: Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno

L: a obnovíš tvář země.

K: Modleme se: Bože, ty nám sesíláš svého Ducha, aby nás osvěcoval světlem pravdy; dej, ať nám jeho pomoc nikdy nechybí, abychom se dobře rozhodovali a správně jednali. Skrze Krista, našeho Pána.

L. Amen. (62)

(Kancionál č.003)

g) Děkujeme ti,

všemohoucí Bože, za všechna tvá dobrodiní. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. (7)

(Kancionál č.026 – Modlitba po jídle)

h) Litanie

Částečné odpustky budou propůjčeny za následující litanie:

- Ježíšovy litanie
- Litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu (*Kanc.č.065*)
- Loretánské litanie (*Kanc. č. 067*)
- Litanie ke všem svatým (*Kanc. č. 068*)
- Litanie ke svatému Josefovi

- i) **Tantum ergo** (poslední dvě sloky Pange lingua od sv. Tomáše ?)
- a) částečné odpustky vždycky
 - b) plnomocné odpustky při slavnostním zpěvu na Zelený čtvrtek nebo o slavnosti Těla a Krve Páně. (59)

Před svátostí touto slavnou, v úctě skloňme kolena, bohoslužbu starodávnou, nahraď nová vznešená, doplň smysly, které slábnou, víra s láskou spojená.

Otcí, Synu bez ustání chvála nadšená at' zní, sláva, pocta, díkůvzdání naše chvály provází. Duchu též at' vše se klaní, který z obou vychází. Amen.

(Kancionál č.704 – lat. originál č. 705)

- j) **Adoro te devote – Klaním se Ti vroucně** (sv. Tomáš)

Klaním se ti vroucně, skrytý Bože náš, jenž tu ve svátosti sebe ukrýváš. Tobě srdcem svým se zcela poddávám, před tebou svou slabost, Bože vyznávám.

Zrakem, hmatem chutí tebe nevnímám, a jen sluchem svým tě, jistě poznávám. Věřím vše co hlásal, světu Kristus Pán, v něm je základ pravdy, lidstvu všemu dán.

Na kříži jsi tajil, jenom božství své. Zde je také skryto, člověčenství tvé. Obojí však věřím, celým srdcem svým, o milost tě prosím s lotrem kajícím.

Rány tvé jak Tomáš, vidět nežádám; že jsi Pán a Bůh můj, vroucně vyznávám. Rač mé chabé víře větší sílu dát, více v tebe doufat, víc tě milovat.

Plode smrti Páně, Chlebe života, v němž se lidem dává Boží dobrota, dej mé duši stále jenom z tebe žít, v tobě Boží lásku rozjímat a ctít.

Dobrý Pelikáne, Jezu, Pane můj, krví svou nás hříšné z hříchů očišťuj, vždyť jediná krůpěj její stačila, aby všeho světa viny obmyla.

Rač, ó Jezu Kriste, jenž jsi nám zde skryt, srdci toužícímu touhu vyplnit, abych, jak zde hledím s vírou na oltář, v nebesích tě jednou spatřil tváří v tvář.

(Kancionál č. 712)

k) Duše Kristova, posvět' mně!

Tělo Kristovo, zachraň mně.
Krví Kristova, napoj mne.
Vodo, jenž jsi vytryskla z Kristova boku, obmyj mne.
Utrpení Kristovo, posiluj mne.
Dobrý Ježíši, vyslyš mne.
Ukryj mne ve svých ranách.
Nenech mne se od tebe oddělit.
Chraň mně před Zlým nepřítelem.
V hodině mé smrti mne zavolej,
abych přišel k tobě,
chválit tě s tvými svatými
v tvém věčném království. Amen. (10)

**l) Odpočinutí věčné dej zemřelým, Pane,
a světlo věčné ať jim svítí.
Ať odpočinou ve svatém pokoji. Amen.**

m) Magnifikat

Velebí má duše Hospodina
a můj duch jása v Bohu mém spasiteli,
neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici.
Od této chvíle mne budou blahoslavít všechna pokolení,
že mi učinil veliké věci ten, který je mocný.
Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství
trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí.
Mocně zasáhl svým ramenem,
rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně.
Mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil.
Hladové nasytil dobrými věcmi
a bohaté propustil s prázdnou.
Ujal se svého služebníka Izraele,
pamatoval na své milosrdenství,
jak slíbil našim předkům,
Abrahámovi a jeho potomkům navěky.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému,

jako byla na počátku i nyní i vždycky
a na věky věků. Amen.

(breviář / ke zpěvu kancionál č. 84 Nešpory)

n) Memorare:

Pamatuj, dobrotivá Panno Maria: nikdy nebylo slyšeno, že bys opustila toho, kdo u tebe hledal ochranu, volal o pomoc a úpěnlivě prosil o tvoji přímluvu. V této důvěře se utíkám k tobě, Matko a Panno panen! Přicházím k tobě a jako hříšník před tebou vzdychám. Matko věčného Slova, neodmítej slova mých proseb, ale milostivě mne slyš a vyslyš. Amen. (32)

o) Salve Regina

Zdrávas, Královno, Matko milosrdenství, živate, sladkosti a naděje naše, buď zdráva! K tobě voláme, vyhnaní synové Evy, k tobě vzdycháme, lkající a plačící v tomto slzavém údolí. A proto, orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči a Ježíše, požehnaný plod života svého, nám po tomto putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladrká Panno, Maria!

(Kancionál č.007)

p) Pod ochranu tvou

se utíkáme, svatá Boží Rodičko. Neodmítej naše prosby v našich potřebách, ale ode všeho nebezpečí vysvobod' nás vždycky, Panno slavná a požehnaná, Paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše, u Syna nám smilování vypros, Synu svému nás doporuč, k Synu svému nás doprovod'.

(Kancionál č.008)

q) Anděl Páně (Kancionál č. 005)

Ve velikonoční době pak: Raduj se, Královno nebeská
(Kanc.č.006)

r) Vnitřní modlitba

Věřící, jenž se věnuje vnitřní modlitbě, získává částečné odpustky. (38)

s) Modlitby za kněžská a řeholní povolání:

Částečné odpustky budou propůjčeny každému, kdo se bude modlit modlitby za kněžská a řeholní povolání schválené k tomu církví.

Např.

- Pane, pošli své církvi svaté kněze a horlivé řeholníky.
 - Pane, pošli dělníky na svou žeň.
 - Ježíši, Spasiteli světa, posvět' kněze a všechny služebníky tvé Svatosti.
 - Maria, královno kněžstva, pros za nás. Vypros nám mnoho svatých kněží.
- za duchovní povolání:**
- Pane Ježíši,

povolal jsi své apoštoly, aby se stali rybáři lidí. Přiváděj k sobě i dnes horlivé a ušlechtilé muže a učíš z nich své učedníky. Vlož do jejich duší svou touhu po vykoupení všeho lidstva, s níž denně obnovuješ na našich oltářích obět' kříže. Pane, „jenž stále žiješ a přimlouváš se za nás“ (Žid 7,25), otevři jim všechny kraje, kde tolik lidí usilovně hledá světlo pravdy a teplo lásky. Ať poslušní tvého povolání pokračují v tvém díle spásy na zemi, vytvářejí tvé tajemné tělo, to je církev, a stanou se solí země a světlem světa (Mt 5,13-14). Pane, dej také mnoha ženám účast na povolání, které pramení z tvé lásky. Ať jsou čisté a velkodušné. Dej jim touhu po dokonalosti, k níž vybízí evangelium, a přiveď je k tomu, aby se ze všech sil a s celou vroucností své lásky daly do služby církve a trpících a nemocných lidí. (Pavel VI. – Kancionál č. 049)

t) Oslava svatých

Kdo se v den svátku některého svatého pomodlí příslušnou modlitbu církve nebo jinou modlitbu církví schválenou, získává částečné odpustky.

u) Modlitba ke svatému andělovi strážnému (Kancionál č. 010)

Anděle Boží, strážce můj, rač vždycky být ochránce můj: mě vždycky veď a napravuj, ke všemu dobrému mě vzbuzuj. Ctnostem svatým mě vyučuj, ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj. Tělo, svět, ďábla přemáhám, na tvá vnuknutí pozor dávám. A tak s tebou ve spojení, ať setrvám do skonání. Po smrti pak v nebi věčně, chválím boha ustavičně. Amen.

v) Večerní modlitba

Navštiv, Bože, náš příbytek a zažeň od nás všechny úklady nepřítelů, pošli nám své svaté anděly, ať jsou s námi a chrání nás, a stále nás provázej svým požehnáním. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

(Z kompletáře, neděle po 1. nešporách)

D) Činnosti spojené s částečnými odpustky

- a. **Kdo navštíví hřbitov** a alespoň v srdci se pomodlí za zemřelé, získává částečný odpustek (přivlastnitelný pouze zemřelým). – Od 1.do 8. listopadu bude za tuto návštěvu propůjčen plnomocný odpustek za obvyklých podmínek (13).
- b. **Duchovní přijímání**
Kdo v sobě probudí duchovní přijímání (víru, lásku a touhu po přijímání), jakoukoli formou zbožnosti, získává částečný odpustek (15).
- c. **Křesťanské učení**
Kdo aktivně nebo pasivně (učitel nebo žák) usiluje o křesťanskou nauku, získává částečné odpustky (20).
- d. **Slavení novén**
Kdo se zbožně zúčastní slavnostní novény před svatodušními nebo vánočními svátky, stejně jako před svátkem Neposkvrněného početí Panny Marie (8.prosince), získává částečné odpustky
- e. **Kázání**
Částečné odpustky budou také věřícím propůjčeny za pozorné a zbožné naslouchání kázání (41).
- f. **Užívání posvěcených předmětů**
Kdo zbožně nosí knězem posvěcený předmět (křížek, medailku, růženec, škapulíř), získává částečné odpustky.
- g. **Měsíční rekolekce**
Kdo vykoná měsíčně společnou jednodenní duchovní obnovu (rekolekci), nebo zbožně čte Písmo svaté (formou lectio divina), získává částečné odpustky. Pokud toto čtení trvá nejméně půl hodiny, získává, při zachování obvyklých podmínek, plnomocný odpustek. (45 + 50)

5) Střelné modlitby

Poznámka na úvod:

- Následující modlitby už nejsou spojeny s odpustky. Jsou zde uvedeny jen jako příklady, ve smyslu výkladu o vzhlédnutí k Bohu uvedeného výše.
- Tyto střelné modlitby jsou vybrány z dřívější odpustkové knihy. Vlastní zvolání k Bohu (spontánní modlitba) má ale přednost, protože vychází z hloubky srdce.
- Ačkoli ale nejsou následující modlitby spojeny s odpustky, mohou a mají být plamennými, střelnými modlitbami uprostřed bojů a zápasů všedního dne a v povolání mají pomoci nalézt jednoduchou cestu ke stálému spojení s Bohem a nebesy. Cvičení ctností má totiž nesrovnatelně vyšší cenu, než jen „zmírnění“ pomíjejících časných trestů za dřívější hříchy.

Zvolání (střelné modlitby)

1. Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste a děkujeme ti, neboť svým křížem jsi vykoupil svět.
2. Pochválena budiž nejsvětější Trojice.
3. Můj Bože a mé všechno.
4. Pane, nauč mně konat tvou vůli; vždyť ty jsi můj Bůh.
5. Pane, rozmnož naši víru.
6. Zachraň nás, Pane, hyneme.
7. Můj Pane a můj Bože.
8. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jako byla na počátku, i nyní, i vždycky, a na věky věků. Amen.
9. Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha.
10. Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus vládne všem.
11. Pane, zůstaň s námi.
12. Pane, zachraň svou církev.
13. Dobrý Ježíši, daruj zemřelým věčný pokoj.
14. Ty jsi Kristus, Syn živého Boha.
15. Vše pro tebe, nejsvětější Srdce Ježíšovo.
16. Nejsvětější Srdce Ježíšovo, důvěřuji v tebe.
17. Srdce Ježíšovo, které láskou k nám planeš; zapal naše srdce láskou k tobě.
18. Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi.
19. Bože, buď milostiv nám hříšníkům.
20. Pane, dej nám jednotu myslí v pravdě a jednotu srdcí v lásce.
21. Ježíš, Maria, Josef.
22. Ježíši, Maria, Josefe! Vám dávám své srdce i svou duši.
Ježíši, Maria, Josefe! Buďte se mnou v posledním boji.
Ježíši, Maria, Josefe! Buďte se mnou, abych s vámi mohl v pokoji odejít.

23. Ježíši tichý, Srdce pokorného; přetvoř naše srdce podle Srdce tvého.
24. Chválena a velebena budiž bez ustání, Nejsvětější Svátost oltářní.
25. S božským dítětem Máti, rač nám požehnání dáti.
26. Svatý kříži, naše jediná naděje, buď pozdraven.
27. Matko bolesti, pros za nás.
28. Matko moje, má důvěro a naděje.
29. Oroduj za nás, svatá boží Rodičko, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních.
30. Svatá Maria, pros za nás.
31. Nech mne, abych Tě chválil, Svatá Panno, daruj mi sílu proti tvému nepříteli.
32. Nejsladší srdce Mariino, buď mojí záchranou.
33. Všichni svatí a světice Boží, orodujte za nás.

6) Závěrečné myšlenky a pokyny

Na závěr bychom se měli ještě pokusit zodpovědět následující otázku: Jak mohu novou odpustkovou praxi zabudovat do svého křesťanského života, aby mne vedla v duchu koncilu k opravdovějšímu životu z víry?

Koncilem předvídaný křesťanský ideál nemá být novou odpustkovou praxí nijak rušen ani znesnadněn. Z druhé strany ale nemá být tento pramen odpustkového požehnání přehlížen a přecházen.

1. Především by se mělo usilovat o dosažení cíle první ze tří všeobecných odpustkových příležitostí: Vpravdě křesťanský duch ve všedním životě a v povolání, niternost. – Nikoli se poddávat zvenku diktovanému, vnucenému, bezduchému a neuniknutelnému nesení „jho povolání“, ale toto těžké jho přijmout a nést v duchu a lásce Kristově, pak již „jho netlačí a břemeno netíží.“ (viz Mt 11,30). Pozemský kříž povolání změnit v kříž Kristův, následovat samotného Pána v pokoře, trpělivosti a lásce, vždyť On nás se svým (naším) křížem předešel (viz. Mt 16, 24). Stále znovu opakovaný pohled na Boha a jeho otcovskou dobrotu, na Pána a jeho kříž: to rozjasní všednost světlem a teplem, naplní sluncem a radostí. A zvolání srdce k Pánu ve všední každodennosti a lhodostejnosti přinese od církve dvojnásobné zmírnění trestů, částečné odpustky. Volání „Abba (tatínku), Otče!“ (viz Řím 8,15) – volání Ducha svatého v tobě – dodá tvým voláním k Bohu vřelost, sílu a živoucnost.

2. Je-li už tvůj všední den okřídlen a nesen Duchem Božím, jeho jasem, teplem a láskou, bude i tvoje volání k Otci skutečně radostným „Abba, Otče!“ směřujícím od milujícího a milovaného dítěte k radosti Otce.

Ty sám pak budeš moci do svého okolí nést světlo, lásku, teplo a oživovat radost. A tvé pravé křesťanství bude všem venku znamením, podle kterého budou moci dojít domů ke společnému Otci, který chce své vzdálené děti především tvým světlem a příkladem tvého života přivést domů k sobě.

3. A i tvá dobrota vůči tvým chudým a bídou trpícím bratřím, tvá pomoc modlitbou a připravenost k pomoci pramenící ze soucitného srdce: Také tato pravá bliženská a bratrská láska bude světlem, útěchou a vyzařující radostí a bude odpovědí lásky, odpuštění a naděje pro hladovějící a zoufalý, zahořklý a nadávající svět.

A ty sám pro svou dobrotu a milosrdenství dojdeš milosrdenství u Otce.
(viz. Mt 5,7)

4. Přesto si církev přeje a očekává od obnoveného odpustkového řádu ještě něco: dobrovolné odříkání si a umrtvování i v dovolených věcech. (sladkosti, cigarety, tanec, hry, televize, film, volný čas...) To má být náhradou a „protislužbou“ za zmírnění postních pravidel. Právě dnešní svět, zvláště mladí potřebují získat ducha odříkání. Přesto také mezi křesťany dnes velmi chybí odříkání a pokání. Nehledají, co je nahoře, ale milují to, co je na zemi (srv. Kol 3,1). A proto si církev přeje a očekává, že se pro odříkání a pokání rozhodnou alespoň ty její děti, které touží po požehnání pramenícího z odpustků. A odpustky samy je mají v jejich rozhodnutí posilovat, oživovat a odměňovat!

Božímu lidu a skrze něj i světu má být jasné: Lidská přirozenost po pádu do hříchu potřebuje oběť, odříkání a sebezápor, člověk nemá upadat, ale usilovat o růst. Bolest má vštěpovat vědomí zavrženíhodnosti zla, má důrazně hlásat o bezpráví a zavrženíhodnosti hříchu a odrazovat od něho. Dobrovolné odříkání a oběti mají sloužit k nápravě a odprošování za ono veliké množství bezpráví a zla každého dne a každé hodiny po celém světě.

Kdo ale v pravém duchu chápe a koná pokání, odpírá si něco stále znovu i v dovolených věcech, třebaže jen maličkost, a touží po spravedlnosti a lásce, právě ten bude odměněn odpustky.

5. Přesto i odpustkové modlitby a činnosti nesmí být lehkovážně přecházeny. Odpustky nejsou to nejdůležitější, přesto ale mají svůj význam v životě věřícího katolíka. A přitom je možné je získat téměř jen tak „mimočodem“. Přinejmenším má být možnost k získání odpustků zvažena a kde je to možné, být praktikována jako služba lásky k ubohým duším.

a) **Plnomocné odpustky:** Přijímáš-li denně, měl bys i denně směřovat i k získání plnomocného odpustku zemřelým. Které z možností k získání odpustků pro mne připadají v úvahu? – Odpověď vždy nebude zcela jasná. Přesto opravdová snaha o přemýšlení a volbu se vyplatí. Některý z následujících čtyř plnomocných odpustků může být denně získán většinou věřících:

- ½ hodinová adorace před Největějším;
- ½ hodinová duchovní četba Písma svatého;
- Rozjímání křížové cesty

- Modlitba růžence v kostele

Nepřichází-li u tebe každodenní získání plnomocných odpustků v úvahu pro nedostatek denního, pro plnomocné odpustky nutného, svatého přijímání, snaž se, abys k němu mohl přistoupit co nejčastěji. Jsou-li jiné důvody, snaž se jim postavit s moudrostí „dětí Božích.“

b) Stejná křesťanská moudrost zlomí i překážky k získávání částečných odpustků. Vyhni se přehánění, nenech se ale ošálit pohodlností, zbabělými námitkami a malými těžkostmi.

Zajímá-li tě, čeho se týkají odpustkové modlitby, tak věz:

Lidský život je boj o Boží věci a království. Střelné modlitby jsou v očích Boha a nebeských zástupů jako světelný signál, jako světlice z bojiště v temné noci; jsou posilou a pomocí, hlášením o svízelných a nebezpečnostech, jsou to signály z jednotlivých bojišť. Kdo za války mohl z dálky pozorovat takový příklad nočního boje nebo se jej sám účastnil, ten také vytuší význam střelných modliteb v životě pravých křesťanů. – (Sice dnes již nemáme tento směr naznačený odpustky, jenž by byly spojeny přímo se střelnými modlitbami, přesto ale tyto modlitby mohou alespoň zhodnotit naše ostatní snažení o křesťanský život a být prostředkem – právě pro svoji pomoc v častém obrácení mysli k Bohu - k věrnému plnění životních závazků a povinností a tím nepřímo napomoci k získávání odpustků na základě **třech všeobecných cest** k jejich získání. - pozn. překl.)

6. Také zde otištěné odpustkové modlitby mohou tu a tam najít dobré uplatnění.

Pokud nás budou doprovázet až do smrti, můžeme správně nalézt velikou naději ve vědomí, že jsme v životě zemřelým horlivě získávali odpustky.

Ve stáří mi vzpomínka na mé vlastní viny zřetelně ukáže hodnotu odpustků za život získaných a s konečnou platností mi je pomůže docenit. (Ačkoli se odpustků propůjčených církví pravidelně zříkám ve prospěch nebohých duší, stejná míra jich zůstává i pro mne – vždyť církev z pokladu vykupitelského Kristova díla „pouze“ zdvojnásobí duchovní zisk křesťanů, který jim přináší věrné naplňování povinností a život modlitby. – pozn. překl.)

7. Základním kvádrem pro horlivé využívání nově stanovených odpustků stále zůstává pro osvětleného křesťana myšlenka na zemřelé.

Požadavek nejvyššího přikázání bratrské lásky může být naplňován zvláštním způsobem právě v horlivosti využívání příležitostí k odpustkům pro zemřelé. (viz Mt 25,40 – zde jsou nepochybně myšleni také trpící bratři v místě očišťování.) To znamená, že dobrodiní prokázané zemřelým v očistci je dobrodiním prokázaným samotnému Kristu, který nebohé duše miluje jako své bratry a touží po jejich záchraně. Církev proto ještě zvlášť objasnila, že všechny odpustky, částečné i plnomocné, jsou přivlastnitelné zemřelým. (Pouze odpustky umírajícím jsou přivlastnitelné jen jim samotným – nemohou je již věnovat zemřelým.)

Ještě dnes tak snadno a často získatelné částečné – a pokud možno, často také plnomocné odpustky – mají proto být vítaným prostředkem ke cvičení (pokud možno dokonalým způsobem) naší lásky k Bohu a bližním!

Konečně tak potom sloužíme nejlépe a především sobě samotným. Zvlášť, pokud sami jednou budeme čekat na pomoc v místě očištění. Pán sám a spolu s ním duše, kterým jsme odpustky za svého života pomáhali, se nám vděčně odplatí.

8. V nebohých duších tak můžeme sobě samým nalézt mocné a věrné přátele a spolupracovníky v našich starostech a zájmech, především ve věcech Božího království.

A takovou spolupráci si horliví a bdělí křesťané dneška toužebně přejí.

9. Jedna činnost spojená s odpustky budiž ještě jednou zvlášť jmenována: Adorace před Nejsvětější svátostí: **„Částečné odpustky budou propůjčeny všem věřícím křesťanům, kteří Nejsvětější svátost navštíví a budou se jí klanět. Bude-li tato adorace trvat alespoň půl hodiny, bude propůjčený odpustek plnomocný.“**

Kdo má pevnou, osvícenou a živoucí víru, jistě ví, že zde se jedná o zcela mimořádnou věc: bezprostřední styk s králem lidstva a světa. Dospělý křesťan nebude přednášet jen své osobní prosby, starosti, a potřeby, ale také – a to ještě v mnohem větší míře – velké prosby a potřeby církve a světa.

Často budou odpovědní a milující křesťané poklekat před Nejsvětější svátostí a spojovat (svá srdce) s Pánem, který v této Svátosti prodlévá jako přímluvce a „prostředník mezi Bohem a lidmi“ (1 Tim 2,5), jenž sedí po pravici Otce a pro nás přišel. (srv. Řím 8,31-34)

Adorace před Nejsvětějším je dnes tím důležitější, čím více se ztrácí jasná a pevná víra v tuto Svátost mezi křesťany a dokonce u některých kněží. Je třeba mnoha modliteb a přesvědčivých příkladů, aby se napravily vzniklé škody a dalším aby se předešlo a zabránilo.

10. Závěrem budiž ještě řečeno: Jako první a vydatný pramen veškeré milosti a darů seshora, také pro zmírnění časných trestů, máme stále ještě zhodnocovat a využívat ve svaté oběti Eucharistie. Každou svatou obětí chce Církev zvláštním způsobem přispěchat na pomoc také zemřelým.

7) DOSLOV

Život z víry a lásky, spojený s pravým duchem odřikání a pokání, připravenost k nezištným skutkům lásky; stálé spojení s Bohem skrze milost, ale i skrze neustále se opakující volání k Bohu (střelnými modlitbami) – takový v pravdě křesťanský život uprostřed všednosti si přeje Církev a usiluje o něj také prostřednictvím nové odpustkové praxe.

Kdo z Božího lidu se proto bude snažit o zabudování obnovených odpustků do svého křesťanského života, ten jistě ne nepatrnou měrou přispěje ke stále lepšímu uskutečňování myšlenek a cílů II. Vatikánského koncilu.

Každý takto horlivý křesťan se ale může stát i pravým přítelem ubohých duší, pokud s odpustky, jenž bude mít denně k dispozici, přispěchá na pomoc zemřelým. Pro toho pak odpustky znamenají něco mnohem víc, než jen zmírnění časných trestů za hříchy: Jsou cestou vnitřního spojení s Bohem a lidmi, s živými i s těmi, „kdo zesnuli v naději ve vzkříšení“ (II. Eucharistická modlitba)

8) Informace o tištěném originále:

Vyšlo s církevním schválením a se svolením představených pod názvem:

„**Der erneuerte Ablass – Trost und Hilfe für Verstorbenen**“

Vydal konvent eucharistiánů v Bozenu, únor 1986

Tisk: A. Weger, Brixen; ISBN 88-85831-00-1

Tento český překlad je podle německého 3. rozšířeného vydání

Zveřejněno na české stránce eucharistiánů: www.eucharistie.cz